

PER UNES CONDICIONS DE PRÀCTIQUES DIGNES

Comitè Executiu – 10 de novembre de 2018

Un dels deures del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), com a plataforma que agrupa gairebé un centenar d'entitats juvenils és el de detectar, informar i promoure les problemàtiques que puguin afectar el col·lectiu juvenil.

Mitjançant el contacte directe amb les entitats, el CNJC s'encarrega de rebre i donar resposta a les demandes que es puguin presentar així com treballar de forma transparent, oberta i democràtica per fer arribar aquestes propostes a altres entitats o organismes que puguin ser interpellats o llur competència sobre el tema en qüestió sigui rellevant pel desenvolupament de la proposta.

És així com en els darrers anys ens arriba la problemàtica a partir del procés participatiu de la 4ª Carta Catalana de la Joventut que volem afrontar; un marc de pràctiques que no garanteix unes condicions dignes per a les persones joves. A més, aquesta situació accentua les desigualtats de classe i dificulta encara més una emancipació juvenil que ja es troba en decreixement.

El jovent es troba en un context de falta d'apoderament en què, forçat a entrar per necessitat al món laboral, es veu abocat a unes condicions de feina i formació molt precàries, fet que va lligat a la dificultat que actualment tenen les persones joves per emancipar-se i desenvolupar un projecte de vida a llarg termini.

Fent una radiografia actual de la situació de les persones joves s'observa que en els darrers anys hi ha hagut un retrocés pel que fa a la garantia dels drets socials i s'han augmentat més desigualtats. El risc de pobresa o exclusió social (Índex AROPE) de les persones joves de 15 a 29 anys a Catalunya es situa al 31,1%¹ (any 2015) i deixa aquest col·lectiu com el més perjudicat. Pel que fa al total de la població, aquesta taxa disminueix fins al 23,8%. La taxa d'emancipació juvenil no té cap perspectiva de millora substancial. El 2017 es situava en un 23,8%, gairebé deu punts menys que l'any 2007.

¹ A diferència dels indicadors de risc de pobresa, que només contempen les persones per sota del llindar de la pobresa monetària, aquest indicador aglutina, a més d'aquesta variable, altres relatives a l'exclusió de la completa participació en la societat i del treball. Sistema d'Indicadors sobre la Joventut a Catalunya 2018.

Respecte a la precarietat laboral juvenil, s'observa un 24,5% d'atur juvenil. De les persones joves que actualment tenen un treball, gairebé la meitat té un contracte temporal (48,7%). Si s'analitza la contractació juvenil del darrer any, s'observa que un 88,75% dels contractes són temporals, mentre que els contractes indefinits només representen un 11,24%.

Davant d'aquesta situació, es constata que les persones joves que estudien o han acabat recentment els estudis i es volen incorporar al mercat de treball tenen molts problemes per poder accedir a una feina. Una de les fórmules d'incorporació de les persones joves a un primer treball, i que cada cop és més utilitzada per part de les empreses, són les pràctiques formatives o bé les pràctiques laborals.

El CNJC entén que les pràctiques haurien de ser una primera experiència per aprendre i formar-se, per donar pas a una plena inserció laboral. No s'entén un model de pràctiques que permet l'abús per part de les empreses i que agreuja les discriminacions de classe.

Dels dos tipus de pràctiques esmentats anteriorment, si es posa el focus a les pràctiques formatives (o curriculars), el fet que no existeixi un registre dels convenis de pràctiques entre centres educatius i empreses fa del tot impossible quantificar les persones joves que utilitzen aquest tipus de conveni. Es pot veure, doncs, que hi ha una manca de dades al respecte, eina imprescindible per poder tenir una visió àmplia de la situació de les pràctiques formatives a Catalunya i avançar en la millora del model.

En el cas de les pràctiques laborals (o extracurriculars) s'observa que en els darrers cinc anys s'han duplicat. En aquest cas, el CNJC entén que aquest tipus de pràctiques s'hauria de considerar com a un contracte laboral real amb ple dret, amb un major control i una plena transparència. També entén que una persona formada, un cop ha finalitzat els estudis i les pràctiques formatives, no hauria de fer unes pràctiques laborals (o extracurriculars) perquè la persona ja està preparada per poder entrar al mercat de treball. Aquest tipus de pràctiques accentuen més la precarització laboral de les persones joves.

Considerem que en el Consell Català de Formació Professional s'hi prenen decisions que poden afectar directament o indirectament els i les joves, i cal garantir una perspectiva juvenil que tingui en compte l'opinió i la veu de les persones joves que al final són a qui

afectaran aquestes decisions. Com a CNJC, representant de l'associacionisme juvenil, incloses les entitats sindicals i educatives, hauríem de tenir veu en aquest espai.

Per tot això, el CNJC vol refermar el seu posicionament sobre les pràctiques laborals i formatives apoderant a les persones joves i per això demana:

- Que s'informi adequadament a les persones joves dels diferents tipus de contractes i convenis, com també dels seus drets.
- Que és imprescindible signar un conveni vinculant on es detalli el pla formatiu, els objectius, les tasques, la durada i els crèdits que s'assoleixen amb el màxim detall per tal de garantir la seguretat i dignitat de les persones joves en pràctiques de forma eficaç i transparent, sent aquest requisit una obligació en qualsevol contracte de pràctiques. Reforçat amb un monitoreig i seguiment per part dels centres educatius i amb inspeccions que puguin garantir que les persones en pràctiques tinguin una formació d'acord amb el que s'estipula.
- Garantir que la persona en pràctiques ha de fer de suport i col·laborar amb una persona del centre de treball i/o empresa, que és la responsable en darrera instància d'aquestes tasques productives.
- Les despeses que es generin durant el període de pràctiques s'han d'abonar, complint així amb els mínims de dignitat laborals entesos dins el marc de pràctiques.
- Que s'avanci cap a un sistema general de pràctiques remunerades que prengui com a base el salari mínim interprofessional (SMI).
- La creació d'un registre de convenis com a exercici de transparència i de dret de les persones joves. Creació d'un portal públic.
- Treballar per establir mecanismes on les persones en pràctiques tinguin representació legal a les empreses.
- Cal que s'apliquin totes les normatives de seguretat laboral a les persones en pràctiques. És necessari que la persona jove estigui inscrita dins el règim de Seguretat Social i que es preservin tots els seus drets socials.

- Que l'Administració Pública ha de donar exemple amb una oferta de pràctiques amb condicions dignes i que inclogui remuneració.
- Que totes les empreses i l'administració pública han de tenir uns mínims en contractació indefinida segons la quantitat d'estudiants en pràctiques.
- Que qualsevol persona que faci pràctiques tingui l'oportunitat real d'inserir-se laboralment a l'empresa o administració que ha estat. L'administració pública hauria de poder garantir l'entrada de les persones que hagin acabat les pràctiques en les borses de treball.
- Exigir un acord entre totes les universitats on les pràctiques tinguin una retribució mínima i que reforcin o incorporin un espai de "bústia estudiantil" a les universitats per garantir el dret de les persones universitàries.
- Reclamar al Consell Català de Formació Professional que el CNJC i les entitats que ho demanin del CNJC formin part com a membres titulars d'aquest òrgan per poder donar la visió des de l'associacionisme juvenil.
- Finalment, i per tal de ser coherents en el que es demana en aquesta resolució, com a CNJC ens comprometem a que totes les pràctiques que es realitzin al CNJC siguin remunerades.

Resolució presentada pel Secretariat del CNJC

Aprovada al Comitè Executiu del 10.11.2018